

28. 2. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přednost kolektivního uspokojování pohledávek věřitele před individuálním - nyní důrazněji

Dne 1. ledna 2014 nabyla účinností velká systémová novela zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, v platném znění (dále jen „insolvenční zákon“), provedená zákonem č. [294/2013](#) Sb. Tato významná novela si bere mimo jiné za cíl legislativně se vyrovnat s neduhy, které vyvstaly za sedm let aplikace tohoto zákona. Jednou ze základních tezí novely je úprava vzájemného vztahu exekučního[1] a insolvenčního řízení, která jasně hovoří ve prospěch procesu kolektivního uspokojení pohledávek před individuálním.

WEINHOLD LEGAL

Na počátku problému střetu práva insolvenčního s právem exekučním stála v insolvenčním zákoně zakotvená subsidiarita občanského soudního řádu, včetně řízení o exekuci, vůči řízení insolvenčnímu. Hladkému průběhu insolvenčního řízení v praxi často bránila také paralelně probíhající řízení exekuční. Ačkoliv insolvenční zákon již před novelou v § 109 odst. 1 písm. c) spojoval se zahájením insolvenčního řízení zákaz provést exekuci na majetek povinného, zahájení samotného exekučního řízení nikterak nebránil; rozhodnutí o úpadku pak již žádné účinky ve vztahu k probíhajícím a příp. budoucím exekucím nepřinášelo. V praxi docházelo nezdědky k situacím, kdy pohledávky uplatněné v rámci insolvenčního řízení byly paralelně uplatněny u exekutorského orgánu. Provedení exekuce bylo sice odloženo až do období po skončení insolvenčního řízení, nicméně tato skutečnost nezabránila zdvojení nákladů za dvě paralelně probíhající řízení. Výkladové obtíže v praxi přinášela také nutnost klasifikovat rozličné úkony buď jako „nařízení“ nebo jako „provádění“[2].

Podpurná aplikace občanského soudního řádu na insolvenční řízení

Spolu s insolvenčním zákonem v roce 2006 nebyl přijat žádný zvláštní právní předpis, který by upravoval průběh insolvenčního řízení po procesní stránce, jako to činí pro civilní řízení občanský soudní řád. Insolvenční zákon v § 7 obsahuje ustanovení, které odkazuje na občanský soudní řád a zakotvuje jeho obecné subsidiární použití, nestanoví-li sám jinak či není-li dán rozpor mezi postupem podle občanského soudního řádu a zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení. Ačkoliv lze obecně přičíst zákonodárci k dobru, že nevytvářel pro insolvenční řízení samostatný procesní předpis, právě toto zjednodušení je pramenem mnoha výkladových problémů a komplikuje hladký průběh insolvenčních řízení.

Velká systémová novela proto v § 7 ještě více zužuje obecné subsidiární použití občanského soudního řádu tím, že zakotvuje pravidlo pro použití ustanovení týkajících se exekuce přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně insolvenční zákon výslovně odkazuje.

Nové účinky rozhodnutí o úpadku

Systemovou novelou se zásadním způsobem rozšířily účinky rozhodnutí o úpadku upravené v § 140 a nově i v § 140a až § 140e insolvenčního zákona. Z hlediska vztahu k exekučnímu řízení je nejpodstatnější znění § 140e insolvenčního zákona. Zjištění dlužníkovy úpadku nově brání též samotnému nařízení nebo zahájení exekuce. Zákonodárce se tímto počinem snaží předejít střetům exekučního a insolvenčního práva. V této souvislosti novela stanoví, že k exekuci nařízené nebo zahájené v rozporu s tímto zákazem se nepřihlíží. Insolvenčnímu soudu je dále svěřena pravomoc, je-li to nezbytné k naplnění účelu zákona, zjednat nápravu tak, aby úkony řízení exekučního nezasahovaly do hladkého průběhu insolvenčního řízení (zakázat uskutečnění přípravných opatření, odložení právní moci aj., jsou-li v rozporu s ustanoveními insolvenčního zákona nebo směřují-li proti účelu insolvenčního řízení).

Závěrem lze shrnout, že tuto část novely insolvenčního zákona lze jistě považovat za rozumnou reakci zákonodárce na nevyhovující legislativní stav, na který jak odborná veřejnost, tak rozhodovací praxe soudů již delší dobu poukazovala. Její skutečnou funkčnost, stejně jako funkčnost celé novelizované koncepce insolvenčního zákona jako celku, však může, jak to v současné době opakovaně slyšíme v souvislosti s novým občanským zákoníkem, řádně prověřit až čas.

Tereza Přecechtělová

[Weinhold Legal, v. o. s.](#)

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

---

[1] Ve smyslu tohoto článku rozumějme exekucí i výkon rozhodnutí.

[2] K této problematice např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. listopadu 2010, sp. zn. 25 Cdo 4802/2008, uveřejněného pod číslem 69/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)